

2022 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Γ' Γενικού Λυκείου
Γενικής Παιδείας

Σάββατο 16 Απριλίου 2022 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Στο προς εξέταση απόσπασμα ο καθηγητής αναφέρεται στις εξελίξεις στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης. Ειδικότερα, θεωρεί επιβεβλημένη την ανθρωποκεντρική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, ώστε να προστατεύονται οι χρήστες τους, χωρίς να παρεμποδίζεται η σαρωτική τεχνική πρόοδος. Επομένως, νέες τεχνολογίες και γνώσεις πρέπει να διαχυθούν, μόνο εφόσον λαοί και επιχειρήσεις έχουν ισότιμη πρόσβαση σε αυτές. Μάλιστα, αν οι λαοί και όχι οι ηγέτες ηγηθούν της προσπάθειας ελέγχου των νέων τεχνολογιών, θα γίνουν πρωτεργάτες της μοναδικής αυτής ιστορικής εξέλιξης.

B1.

- α. Λάθος.
- β. Σωστό.
- γ. Λάθος.
- δ. Σωστό.
- ε. Σωστό.

B2. α) **Απόσπασμα με παράδειγμα:** Χαρακτηριστικό περίπτωση, νομίζω, είναι ... απώλειες και πρώτο στη ζωή;

Λειτουργία παραδείγματος: Το εν λόγω παράδειγμα αναδεικνύει την πρόθεση του Κωνσταντίνου Δασκαλάκη να αναλύσει πλήρως το φαινόμενο που παρουσιάζει, δηλαδή τα ηθικά διλήμματα που δημιουργεί η τεχνητή νοημοσύνη, τεκμηριώνοντας τα επιχειρήματά του και καθιστώντας τα πειστικά, αφού τα συνδέει με την καθημερινότητα του μέλλοντος. Τέλος, μέσω της αναφοράς και της ανάλυσης του παραδείγματος το κείμενο του

2022 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Δασκαλάκη γίνεται ιδιαίτερα κατανοητό και ενδιαφέρον ακόμη και για τους μη μυημένους στο θέμα που αναλύεται αναγνώστες.

Απόσπασμα με αναλογία: Ένα άλλο ηθικό ζήτημα ... ανθρωπότητα.

Λειτουργία αναλογίας: Με την αναλογία ο αναγνώστης κατανοεί ευκολότερα την υπό εξέταση έννοια, δηλαδή τις αξίες και τη συμπεριφορά που θα υιοθετήσει η τεχνητή νοημοσύνη, αφού αυτή παρομοιάζεται με μια άλλη, πιο κατανοητή και γνωστή από την καθημερινή εμπειρία, όπως είναι οι αξίες και η συμπεριφορά που υιοθετεί το μωρό. Η αναλογία αυτή καθιστά το κείμενο ζωντανό, παραστατικό και ενδιαφέρον. Παράλληλα, κινητοποιεί περισσότερο τη σκέψη του αναγνώστη, ο οποίος καλείται να την κατανοήσει, αποκωδικοποιώντας τα στοιχεία της εκτεταμένης παρομοίωσης που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας. Έτσι, εντοπίζει τις αντιστοιχίες και τις ομοιότητες ανάμεσα στην κύρια έννοια του κειμένου και αυτή με την οποία η έννοια αυτή παρομοιάζεται.

- B2. β)** Η μετατροπή των ρηματικών φράσεων σε ονοματικές φράσεις ονομάζεται ονοματοποίηση και καθιστά τον λόγο λιτό, πυκνό και επίσημο, για αυτό και προτιμάται σε ακαδημαϊκά είδη λόγου.

Μετατροπές:

- Οποιοσδήποτε συμμετέχει ενεργά σε αυτή την εξέλιξη συμβάλλει πλέον **στη διασφάλιση της ίσης πρόσβασης στην τεχνολογία.**
- Το πιστεύω απόλυτα, σήμερα είμαστε πολύ πιο ευαισθητοποιημένοι **στην παρατήρηση του συναισθήματος.**

- B3.** «Είναι πρόβλημα να ασχολείται κανείς μόνο με την κατανόηση του δικού του συναισθήματος. Να μην κατανοεί, δηλαδή, ότι το συναίσθημα δεν βρίσκεται μόνο μέσα μας, αλλά και μεταξύ μας, μεταξύ των ανθρώπων».

Είναι αλήθεια ότι τα τελευταία χρόνια οι άνθρωποι έχουν απολέσει την ικανότητα να «μπαίνουν στη θέση των άλλων» και έχουν υιοθετήσει μια νάρκισσιστική και εγωιστική στάση ζωής, από την οποία απουσιάζουν η αλληλεγγύη και η ενσυναίσθηση. Ο ατομικισμός και η αναληγσία διέπουν την καθημερινή συμπεριφορά τους και τους εγκλωβίζουν στον μικρόκοσμό τους,

2022 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

στον οποίο μόνο τα δικά τους συναισθήματα έχουν σημασία. Σε αυτό το πλαίσιο ζωής δεν κατανοούν ότι τα συναισθήματα πρέπει να έχουν αποδέκτη τον συνάνθρωπο και ότι οι διαπροσωπικές σχέσεις πρέπει να είναι αμφιδρομες. Συνεπώς, αδιαφορούν ευθαρσώς για τις επιθυμίες και τα προβλήματα των άλλων, δεν «αφουγκράζονται» τις βαθύτερες ανάγκες τους και «οικοδομούν» επιδερμικές σχέσεις με αυτούς.

- Γ. Το προς εξέταση ποίημα αναφέρεται στην καταλυτική επίδραση που ασκεί ο έρωτας στους ανθρώπους. Αναλυτικότερα, στην πρώτη στροφική ενότητα του ποιήματος το ποιητικό υποκείμενο αναρωτιέται αν είναι έρωτας το συναίσθημα που νιώθει, το συναίσθημα που το αναγκάζει να περιπλανιέται στους δρόμους κοντά στο σπίτι του αγαπημένου προσώπου, για να βλέπει αν αυτό βρίσκεται εκεί, κατάσταση που αναδεικνύεται με μια **εικόνα (που, σαν ... παράθυρά σου;)**. Στη συνέχεια, το ποιητικό υποκείμενο απορεί πόσο δυνατός είναι ο έρωτας αυτός, που το «καταδικάζει στη σιωπή», αφού, κάθε φορά που αντικρίζει το αγαπημένο πρόσωπο, νιώθει ότι «χάνει τη μιλιά του», νιώθει ότι αδυνατεί να αρθρώσει κουβέντα, απορία που διατυπώνεται emphatically με μια **ερώτηση (έρωτας να 'ναι η σιωπή ... ώρες ακόμα)**. Μάλιστα, το ποιητικό υποκείμενο, συνειδητοποιώντας την τεράστια επιρροή του έρωτα στη ζωή του, προβληματίζεται για το αν το συναίσθημα αυτό είναι συμφορά, η οποία έρχεται **προσωποποιημένη**, ντυμένη με φτερά αγγέλου, για να το ξεγελάσει, αφού στην ουσία επιφέρει αναστάτωση στη ζωή και τον ψυχικό του κόσμο. Ωστόσο, στην τελευταία στροφική ενότητα το ποιητικό υποκείμενο παραδίδεται εντελώς στον έρωτα, αφού πιστεύει ότι, όσο επικίνδυνο συναίσθημα και αν είναι, για το ίδιο θα λειτουργήσει ως ύψιστο αγαθό, αφού θα το παρασύρει σε μια κατάσταση έντονου συναίσθηματισμού, την οποία επιδιώκει. Αυτή η διττή φύση του έρωτα, που αποτελεί επικίνδυνο αλλά και λυτρωτικό συναίσθημα, προβάλλεται με τις **αντιθέσεις** της τελευταίας στροφικής ενότητας (**καλώς - κακό - αγαθό**).

Κατά τη γνώμη μου, η επίδραση του έρωτα στη ζωή του ανθρώπου είναι καθοριστική. Ένας έρωτας χωρίς ανταπόκριση μπορεί να τον καταρρακώσει ψυχικά, ενώ ένας ολοκληρωμένος έρωτας μπορεί να τον κάνει να νιώσει την απόλυτη ευτυχία. Επομένως, ο άνθρωπος πρέπει να επιδιώκει να γνωρίσει το συναίσθημα αυτό, φροντίζοντας, βέβαια, πάντα να μην παρασυρθεί από τον ενθουσιασμό και να μη χάσει την αυτοκυριαρχία και τον αυτοσεβασμό του.

Δ.

Τίτλος:

Τεχνική πρόοδος και συναισθηματική νοημοσύνη:
δύο όψεις του ίδιου νομίσματος...

Πρόλογος:

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια οι επιστήμονες, υπηρετώντας, ο καθένας από τον τομέα του, την Επιστήμη, επιδιώκουν την εξεύρεση της αλήθειας και την καταπολέμηση της πλάνης. Η προσπάθεια αυτή έχει ως αποτέλεσμα να επινοούν νέα τεχνολογικά επιτεύγματα, που συμβάλλουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων. Βέβαια, οι ευσυνείδητοι επιστήμονες δεν αποσκοπούν μόνο στην πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας, αλλά εργάζονται με γνώμονα ηθικές αξίες, όπως είναι η αλληλεγγύη και ο σεβασμός στον πάσχοντα συνάνθρωπο, αξίες που εκπορεύονται από την ανθρωπιστική τους παιδεία και τη συναισθηματική τους νοημοσύνη.

Α' ερώτημα:

Χάρη στην τεχνική πρόοδο:

- Ο άνθρωπος άντλησε, εκμεταλλεύτηκε και έθεσε στην υπηρεσία του τους φυσικούς πόρους, μέσω των οποίων πέτυχε τη βελτίωση των συνθηκών ζωής του.
- Με τη χρήση της μηχανής αυξήθηκε η παραγωγή των αγαθών, που έγιναν φθηνότερα και πιο προσιτά σε φτωχότερες κοινωνικές ομάδες.
- Η γνώση έγινε κοινωνικό αγαθό χάρη στο διαδίκτυο, που παρέχει πρόσβαση σε τράπεζες δεδομένων, γεγονός που συντελεί στην άμβλυνση του προβλήματος του αναλφαριθμητισμού. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ο άνθρωπος αποδεσμεύεται από τις δεισιδαιμονίες, τις προκαταλήψεις και τις παράλογες

2022 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

φοβίες, αφού αναπτύσσεται ο ορθολογισμός και οξύνεται η κριτική του σκέψη.

- Η χρήση της μηχανής απάλλαξε τον άνθρωπο από κοπιαστικές χειρωνακτικές εργασίες, γεγονός που συνέβαλε στην αύξηση του ελεύθερου χρόνου. Συνεπώς, ο άνθρωπος σήμερα ψυχαγωγείται και αναπαύεται περισσότερο.
- Ο άνθρωπος επιβλήθηκε στον φυσικό κόσμο και προστατεύεται πλέον από τις απειλητικές για την ύπαρξή του δυνάμεις της φύσης.
- Ο άνθρωπος έχει καθημερινά έγκυρη ενημέρωση για ό,τι συμβαίνει στον κόσμο. Έτσι, εδραιώνεται η δημοκρατία, αφού επιτυγχάνεται ο έλεγχος και περιορίζεται η αυθαιρεσία της εξουσίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, διασφαλίζεται η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στα κοινωνικοπολιτικά δρώμενα.
- Σημειώθηκε αύξηση του προσδόκιμου ζωής, αφού η ιατρική τεχνολογία (εμβόλια, φάρμακα, διαγνωστικές εξετάσεις, νέες μέθοδοι αναίμακτων παρεμβάσεων στον ανθρώπινο οργανισμό) συμβάλλει στην πρόληψη και την αντιμετώπιση ασθενειών που παλαιότερα ήταν ανίατες.
- Ευκολότερη επικοινωνία των ανθρώπων με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Επομένως, περιορίζεται ο ρατσισμός, οι άνθρωποι υιοθετούν κοσμοπολίτικη νοοτροπία και γίνονται δεκτικοί στο διαφορετικό.

Β' ερώτημα:

Χάρη στη συναισθηματική νοημοσύνη:

- Το άτομο επιδεικνύει αυτοκυριαρχία και εγκράτεια και κατανοεί ότι, σε μια υγιή και ισορροπημένη κοινωνία, αυτοσκοπό δεν πρέπει να αποτελεί η εξυπηρέτηση προσωπικών συμφερόντων αλλά η πρόταξη του «εμείς» έναντι του «εγώ» => αποβολή ατομικισμού και υιοθέτηση ομαδικού πνεύματος.
- Ο άνθρωπος διαθέτει ενσυναίσθηση => αλτρουισμός και αλληλεγγύη => κατανόηση και ενδιαφέρον για τον συνάνθρωπο και τα προβλήματά του => ανιδιοτελής προσφορά στον πάσχοντα και τον αναξιοπαθόντα.

2022 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

- Προσωπικότητες με συναισθηματική νοημοσύνη αποφεύγουν τον δογματισμό, την ισχυρογνωμοσύνη, τον φανατισμό και τη μισαλλοδοξία => επιδιώκουν την αναζήτηση της αλήθειας και την απαλλαγή από τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα => στις κοινωνίες διεξάγεται ισότιμος και γόνιμος διάλογος και αναζητείται από όλους η αλήθεια => τα μέλη της κοινωνίας επιδεικνύουν διάθεση για συμβιβασμό και υποχωρήσεις, όταν απαιτείται από τα πράγματα, και αποφεύγουν τη βία.
- Το άτομο διαχειρίζεται ορθά το άγχος, γεγονός που το βοηθά να έχει καλή σωματική και ψυχική υγεία. Κατ' αυτόν τον τρόπο, αποφεύγει την κατάθλιψη και υιοθετεί θετική και αισιόδοξη στάση απέναντι στη ζωή.
- Όταν κάποιος έχει συναισθηματική νοημοσύνη, κατανοεί καλύτερα τόσο τα συναισθήματα των συνανθρώπων του όσο και τα δικά του. Έτσι, κατορθώνει να προλάβει και να αντιμετωπίσει συγκρούσεις, παρεξηγήσεις και προβλήματα.
- Η υψηλότερη συναισθηματική νοημοσύνη βοηθά το άτομο να κατανοεί τα κίνητρα των πράξεών του και των πράξεων των άλλων. Με αυτόν τον τρόπο μειώνει την αναβλητικότητα, εστιάζει στους στόχους του και συνεργάζεται με τους άλλους, για να επιτύχουν από κοινού το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα σε εργασιακό ή κοινωνικό επίπεδο.

Επίλογος:

Εν κατακλείδι, αξίζει να επισημάνει κανείς ότι η τεχνική πρόοδος και η συναισθηματική ανάπτυξη του ανθρώπου αποτελούν βασική προϋπόθεση για την εύρυθμη λειτουργία και την εξέλιξη των κοινωνιών. Εξάλλου, ο άνθρωπος είναι δισυπόστατο ον, αφού αποτελείται από σώμα και ψυχή, και, για να είναι ολοκληρωμένος και ευτυχισμένος, πρέπει να επιδιώκει, αφενός, να βελτιώνει τις συνθήκες διαβίωσής του μέσω της τεχνικής πρόοδου και, αφετέρου, να καλύπτει τις ψυχικές του ανάγκες μέσω της ανάπτυξης του συναισθηματικού του κόσμου και της συναισθηματικής του νοημοσύνης, που εξασφαλίζει σταθερότητα και ισορροπία.